

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 30—
pol leta . . . 15—
za tri leta . . . 7-50
za mesec . . . 2-50

za Nemčijo:

celo leto naprej . . . K 34—
za Ameriko in vse druge dežele: . . .
celo leto naprej . . . K 40—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Inzaja vsak dan svojo izvrševalno delotiljo in praznike.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parit in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih inzeratih po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vsake 10 dni po nakazni. Na samo pisarne naročbe brez poslatve datuma se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hoji ponj:

celo leto naprej . . . K 28— | četrta leta . . . 7—
pol leta . . . 14— | na mesec . . . 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 34

Spor v Slovenski ljudski Stranki.

Vedno bolj se zdi, da postane izstop dr. Šusteršiča iz Jugoslovanskega kluba usoden za tega politika, ki je tako dolgo absolutno vladal v S. L. S. in katerega delovanje je bilo narodu od nekdanj v škodo in pogubo. Dr. Šusteršič je opetovano dokazal, da je spreten taktik, tokrat pa se je, kakor vse kaže, prenapel, napel je struno preveč in — počila bo. Poleg globoko užaljene osebnosti ambicije je dr. Šusteršič prav gotovo vodila namera, da bi s svojim korakom oslabil pozicijo Jugoslovanskega kluba, katerega program se nahaja v ostrem nasprotju z mišljenjem in z vsi preteklostjo tega absolutističnega politika, ki so mu bili narodni interesi vedno le sredstvo, nikdar pa najvišji in edini cilj njegovega političnega delovanja.

Pokazalo se je, da je v stranki, katero je hotel dr. Šusteršič s svojim izstopom iz Jugoslovanskega kluba zopet popolnoma spraviti pod svojo teropično komando, duh odpora krepkejši, nega je računal, in da ogromna večina S. L. S. ne bo sledila niemu, temveč da bo dala prav tistim, katere je obdolžil upornosti proti strankini disciplini.

Velepomembno je predvsem, da se je proti dr. Šusteršiču takoj oglašila višja duhovščina, v katere imenu je profesor kanonskega prava dr. Zoré v posebnem članku v »Slovenecu« prav učinkovito zavrgel dr. Šusteršičeve, v pismu na kranjske poslance S. L. S. izražene očitke, povdarjajoč, da vodstvo stranke ni imelo pravice zahtevati od poslancev, da volijo za delegata določeno osebo. Tak zahteva da ni nič drugega, nego krivično nasilje, ki ga je hotelo vodstvo izvršiti. Dr. Šusteršičev odtok, da so poslanci rušili disciplino, zavrača profesor Zoré s protiočnikom, da disciplino v stranki ruši on, ki si lasti oblast, katere nima. Obsodba dr. Šusteršičevega postopanja s strani profesorja ljubljanskega bogoslovja, ki stoji pod direktnim nadzorom samega škofa, dokazuje, da se je postavila duhovščina proti dr. Šusteršiču v soglasju s svojim škofovskim listom. Kakor nam poročajo z dežele, se je ljubljanski knezoškof v posebnem pismu na duhovščino izrekel proti sedanjemu načelniku S. L. S.

Za duhovščino so se oglašili poslanci. V »Slovenecu« priobčujejo posebno pismo, v katerem pravijo: »Ker gospod dr. Šusteršič javno izjavlja, da je nezaupnost do raznih članov, posebno pa do načelstva vzrok njegovega izstopa iz skupnega kluba, smo tudi mi prisiljeni povedati javnosti, da dr. Šusteršič že del časa iz tehtnih vzrokov ne uživa tistega zaupanja, da bi mu mogli poveriti v tem usodnem trenutku zastopstvo naše stvari v delegacijah. S tem izvršujemo tudi en del poslednje volje našega nepozabnega dr. Kreka. Nismo se mogli odločiti zanj, tudi če bi ne imeli oziroma na klubovega načelnika. Stranka naj bo prepričana, da smo ravno na svoji najboljši vesti in da je bilo naše postopanje edino umestno v trenutku, ko ne gre za posamezne osebe, ampak za usodo velike jugoslovanske ideje.« Poslanci S. L. S. so povrh podali še poseben protest proti sklicanju izvrševalnega odbora S. L. S., ki naj se zbere v četrtek dne 22. t. m. V svojem protestu pravijo: »Protestiramo najodločneje proti temu, da je načelnik stranke sklical izvršilni odbor na dan, ko je nam, ki vestno izvršujemo svoje poslanske dolžnosti, nemogoče se udeležiti seje, v kateri naj se izvrši, kakor grozi gospod načelnik, obračun.« Poslanci odklanjajo vso ingerenco izvrševalnega odbora na svoj spor z dr. Šusteršičem, sklicujoč se na dejstvo, da si izvrševalni odbor S. L. S. dosedaj nikdar ni lastil pravice določati delegata in da po § 16. temeljnega zakona o državnem zastopstvu člani poslanske

zbornice nimajo prevzemati od svojih volivcev nobenih navodil, naravno da še manj od izvrševalnega odbora.

Značilno je tudi stališče, ki ga zavzema glavno glasilo S. L. S. »Slovenec«. V članku »Za pravico« sicer (z ne preveliko vneto) brani stališče, da je izvrševalni odbor v zmislu § 17. upravičen predpisovati poslanecem stranke, kako naj izvršujejo svoj mandat, ker določa, da morajo poslanci postopati sporazumno z izvrševalnim odborom in da odločuje vodstvo, kadar se sporazumljenje ne doseže, pripušča pa, da so mogli imeti poslanci svoje tehtne vzroke, da se niso ozirali na vodstvo. To naj si uredijo poslanci in vodstvo med seboj. »Revidirajmo cilje, revidirajmo načela, revidirajmo dejanja — kliče »Slovenec« — premagajmo vsa osebna ali čustvena nasprotja in pojdi mo edini na delo, ker veliki čas zahteva velikega premagovanja.« V drugem uredniškem članku »Gospodarska važnost jugoslovanske deklaracije« pa se »Slovenec« naravnost obrača proti dr. Šusteršiču povdarjajoč: »Iz tega pa je tudi jasen pomen »J. k.e., ki se v imenu celokupnega naroda trudi za vresničenje te (jugoslovanske) ideje. Zato pa je tudi jasno, kako usoden je korak, ki sta ga napravila poslanci dr. Šusteršič in Jaklič, da sta v tem velevažnem trenutku izstopila iz kluba, ki uživa neomajno zaupanje vsega naroda.« S to svojo sodbo se je »Slovenec« prav znatno odmaknil od načelnika stranke. Nepreklicno je obsodil njegovo dezerzacijo iz narodnih vrst in po teh besedah, menimo, ne more več za Šusteršičem.

Končno so se oglašili tudi Šusteršičevi volilci, ki so mu poslali iz St. Vida nad Ljubljano sledečo odkritosrčno izjavo, podpisano od zaupnikov iz St. Vida, Zgornje Šiške, Tacna in Smartna: Blagorodni gospod poslanec! Podpisani volilci, somišljeniki S. L. S., zelo obžalujemo, da ste izstopili iz Jugoslovanskega kluba, kateri zasluži in sedaj tudi potrebuje popolnega zaupanja. V tem kritičnem in za vse avstrijsko Jugoslovanstvo tako odločilnem času morajo pasti vsi osebni ozi. Zato Vas, blagorodni gospod poslanec, nujno prosimo, in pozivljemo, da nemudoma prekličete svoj izstop iz Jugoslovanskega kluba, pa tudi v naprej kot zvest in delaven član tega kluba zastopate koristi in blagor vsega slovenskega ljudstva. Ako te naše nujne prošnje in želje ne izpolnite, bomo prisiljeni. Vam kot poslancu in načelniku S. L. S. odreči svoje zaupanje.« Slede podpisi. — Nedvomno se bodo tej izjavi pridružili še drugi kraji dr. Šusteršičevega volilnega okraja.

Kako ogorčenje vlada med pristaji S. L. S. v Ljubljani, dokazuje najbolje incident, o katerem poročamo na drugem mestu.

Izvrševalni odbor S. L. S., ki se stoji po večini iz Šusteršičevih »najzvestejših«, se nahaja v jako težavni situaciji. Proti njegovim sklepom so vložili poslanci S. L. S. že vnaprej oster protest, iz katerega izhaja, da jih ne bodo priznali. Z njimi očitno simpatizira ogromna večina stranke s škofom dr. Jegličem na čelu. Ako izvrševalni odbor pritrdi dr. Šusteršiču, izgubi še tisto mrvico avtoritete, ki si jo je dosedaj še ohranil ter se tako rekoč sam postavi izven stranke, ako pa ne odobri stališča načelnika stranke, ako se ne pridruži dr. Šusteršiču, ki je izrekel »nepokornim« poslancem obžalovanje ter jih v imenu cele stranke, najostreje obsodil, žugajoč jim, da bo izvrševalni odbor proti njim izvajal primerne konsekvence, potem pusti past strankinega načelnika ter mu podere zadnjo oporo v stranki. Srednje poti ni. Vsaka kompromisna rešitev krize je nezaupnica dr. Šusteršiču, pomenja njegov padec.

Ne zanikamo, da bi bila taka razrešitev krize v S. L. S. zelo s splošno narodnega stališča najdalekosežnejše važnosti. Odstranitev sedanjega načelnika S. L. S. postaja palogoma (o tem bomo o priliki še govorili) postulat ozdravljenja naših narodnih medseboj-

nih odnošajev, predvsem pa bi pomenila danes jasno besedo vsemu svetu, da kdor zapušča politiko narodnega ujedinjenja in jugoslovanske svobode, za tega ni mesta v slovenskem narodu.

Slovenec ne damo!

Pod tem naslovom prinaša »Hrvatska Država« z dne 17. t. m. članek, v katerem pozivlja, da naj se Hrvati oklenejo neomajne maksime »Slovenec ne damo!«, to pa zaradi sovražnikov Jugoslovancev, zaradi Slovencev in zaradi Hrvatov samih. Zaradi sovražnikov, da uvidijo, da je ves jug v resnici edin in da ne pripusti, da bi se mu iztrgalo en celo pleme, niti kos tega plemena. Odločni »ne« mora podreti nakane mogočnikov in prilizincev, predno se spravijo na delo; tirani in njih podrepaniki se boje odločnosti in neomajnosti bolj, kakor vsega drugega. Zaradi Slovencev, da jih umirimo, da čudovito njih energijo in vero še ojačimo s prepričanjem, da je v resnici vsak od nas odločen, boriti se in pasti za preganjane brate. Zaradi nas samih, da prešine našo dušo in našo voljo zavest narodnega edinstva, da nas prešine zavest, kaj vse moramo doseči pod neomajnim geslom: »Dokler se ne izpolni tudi zadnja beseda pravice, ni premirja med nami in krivci!«

Ne varajamo samih sebe z »modro treznostjo«, ki da zahteva od nas status quo. Mi vsi se zavedamo sami, da v svoji notranjosti nismo do konca organizirani enotni in da bo treba še dosti truda, da dosežemo to enotnost. Nismo slepi niti za razlike v našem jeziku, niti za razlike v literaturi, vemo tudi, da se žal še vse premalo poznamo drug drugega, zlasti glede naših težav in interesov. Vse to vidimo in ravno zato smo prepričani, da je treba še bolj napeti vse sile za ujedinjenje.

Ta zahteva po edinstvu ni umetna, marveč izvira iz narave same, dokaz temu, da so se proti našim težnjam zarotile vse furije sveta. Pri tem vprašanju za biti in ne biti ne gre ozirati se na historične zahteve, na etnografsko edinstvo in na evolijsko grupiranje raztrganih članov v eno telo. Proces našega ujedinjenja ni manj kompliciran od procesa ujedinjenja Nemcev in Italijanov. Treba je samo trdne vere, ki mora prešiniti vsakega od nas.

Slovenec nam hočejo ugrabiti! Eden najglavnejših udov našega telesa nam hočejo odrezati! Ne bodimo površni! Se vedno so med nami ljudje, ki smatrajo Slovence le iz političnega kristolovstva, kakor frankovci, ali pa iz lahkomišelnega nepoznanja za balast, za nekaj majhnega in mizernega. Tako so gotovi naši ljudje še do pred kratkim govorili o Čehih kot o »slovanskih Židih«. Danes jih z vsako besedo občudujemo. Kakor so se grdo varali glede Čehov, tako se grdo varajo glede Slovencev. Danes nas nobeden ne posluša in potem se še čudimo, da mora dr. Korošec govoriti v imenu Dalmacije in o edinstvenosti. Hrvati sami niti govoriti ne moremo. Niti dalmatinski poslanci na Dunaju niso nastopili edinstveno, med Slovenci pa ga ni človeka, ki bi tako drzno in cinčno nastopal kakor pri Hrvatih frankovci.

»Slovenski Narod« govori v svojem zadnjem apelu na Hrvate in koalicio s pravično ogorčenostjo o poskusih, da se najbolj odporni, moralno in ekonomsko ter kulturno najjačiji del jugoslovanskega plemena žrtvuje tujcem. To bi se morda slišalo megalomansko, toda, kdor pozna organizacijo slovenske narodne obrambe, narodnega gospodarstva in stanje slovenske publicistike, književnosti in splošne izobrazbe mas, se temu ne bo čudil. Prepričani smo, da do onega, česar se Slovenci boje, in na kar se Nemci vesele, ne bo prišlo nikoli. Ne samo zavest velike važnosti, ki jo ima ta v mnogem vzorni del našega naroda, marveč tudi načelno stališče in zahteva našega popolnega edinstva, bo dvignilo vse, kar je jugo-

slovansko, na obrambo vsakega, pa bo di kateregakoli ogroženega člana naše celote.

Slovenec ne damo pred vsem, ker so del nas samih, ker so oni mi, a mi oni. Če žrtvujemo nje, pripravljamo žrtvovanje Hrvatske in Dalmacije. Ne damo jih, ker nam to ne dopušča poštenje, da bi za skledo leče žrtvovali ravno oni del, ki se je v odločilnem času potegoval za nas vse in s tem prisilil vsekaroli bolj, kot mi vsi, naše sovražnike, da nam dajo vsaj nekaj. Nekaj takega bi bilo ne samo protinarodno in samoubojno, a nepošteno in podlo. Vse, kar je pri nas narodno in častito, mora z zaničevanjem zavrniti vsako rešitev jugoslovanskega vprašanja brez popolnega ujedinjenja vseh Slovencev z nami.

Ni mogoče v tem vprašanju kompromis, ni je klavzule, da bi se tako žiljensko vprašanje spravilo s sveta. Mi nismo nikdar sumili patriotizma hrvatsko - srbske koalicije, toda, če bi prišlo v njej samo do vprašanja o pogubi enega dela našega naroda, in ne bi vstali vsi kakor en mož, bi prenehala biti ne samo patriotska, marveč tudi častna stranka. Volilna reforma in vse drugo so važna vprašanja, toda naše živo meso, naše telo in naše bitje je mnogo važnejše.

Vlada in Jugoslovani.

»Hrvatska Država« poroča z Dunaja: Iz dobrega vira se raznaša govorica, da hoče vlada umakniti Seidlerjevo stališče, da se za jugoslovansko vprašanje ne more ničesar storiti. Sedaj uvidevajo, da je s to izjavo dr. Korošcu in dr. Laginju dala vlada svojim nasprotnikom, zlasti jugoslovanski opoziciji v roke jako močno orožje. Raditega hoče sedaj ministrski predsednik vitez Seidler v sporazumu z grofom Czerninom storiti nekaj v smeri aktivnega koraka za razrešitev jugoslovanskega vprašanja. Kakšen bo ta korak, ne ve nihče, morda niti vitez Seidler sam. Pri Nemcih in pri vladi je izzvala mnogo jeze taktika štajerskih slovenskih poslancev, ki so izjavili, da nočejo sploh imeti nobenega posla več z graškim namestnikom grofom Claryjem. Vedno bolj postaja jasno, da je taka taktika bolj učinkovita, nego vse prošnje in osebne intervencije. Vlada vedno nekaj obljublja, toda, kar stori, to je baš nasprotno. Vladi je sedaj neprijetno, da ne gre več po priljubljenem sistemu malih koncesij. Najbolj se boje, da bi v javnosti, pri cesarju in v svetu postalo jasno, da so Jugoslovani nad avstrijsko vlado že napravili križ. Dokler se Jugoslovani pehajo, dokler prosijo in zahtevajo, da se odstrani ta ali oni namestnik v Dalmaciji, na Kranjskem, ali v Gradcu, tako dolgo se da z njimi govoriti. Povsem druga situacija za državo pa nastane, kadar pravi vladi: Vaša stvar je, je - li za državo dobro, da ostanemo Attemsi, Friess in Clary na svojem mestu, nas to ne briga. Mi od vas ne zahtevamo nič več v tem oziru in v interesu države. Naš narod bo živel, če ostane vse, kakor je bilo. Pač pa bo znal soditi in bo po vašem postopanju tudi znal postopati v svojem interesu.

Iz državnega zbora.

Dunaj, 21. novembra. Zbornica je izročila predlogo o provizoričnem podalšanju dosedanje nagodbe do 31. decembra 1919 ter o podalšanju bančnega privilegija nagodbenemu odseku; predlogo o zvišanju davka na sladkor od 38 na 54 K za 100 kg, pričeni s 1. januarjem 1918 finančnemu odseku; predlogo o preložitvi okrožnega sodišča iz Rovinja v Pulj pa justičnemu odseku.

V debati o aprovizacijskih vprašanjih je prišlo do velikega krvavala med nemškimi poslanci in predsednikom dr. Grossom. — Poslanec Goll (nemški agrarec) je namreč prekoračil govorniško dobo 20 minut, vsled česar mu je predsednik opetovano moral groziti, da mu odvzame besedo. To je izzvalo pri nemških poslancih velik odpor, pričeli so kričati in poslanec Seidl je zaklical predsednika: »Pfui Teufel! Predsednika bo treba opljuvati!« — Predsednik Gross: »Kličem poslanca Seidla k redu, prepovedujem si tako obnašanje. Mi nismo v besnici!« Te predsednikove besede so izzvale med Nemci veliko ogorčenje. Nastala je buka, tako da sledeči govornik, minister Hofer, dolgo ni mogel pričeti govora.

Minister za prehrano Hofer: Ni res, da vlada proti poljedelstvu krivično postopa. Žal, pridelamo premalo živil, dovoz od zunaj ne zadostja, zato moramo pač zahtevati od domačih poljedelcev, da nam dajo, kolikor moreče. Konumenti se pritožujejo, da dobe od poljedelcev premalo. (Poslanec Šveik: Imeti smo letos

slabo leto! Minister nato opravičuje hude revizije na Češkem in na Moravskem, češ, da se je tem deželam pozneje nekaj povrnilo. Pridetek na krompirju ceni minister na 70 milijonov metrskih stotov. 17 milijonov je namenjenih za civilno prebivalstvo. Razdelitev in transport tega krompirja napreduje ugodno. Res je, da so na Nemškem s krompirjem mnogo na bolj. Pridelali so 6 do 7 krat več, kakor mi. Nemčiji nam pošlje 4000 vagonov, ki so namenjeni za Tirolsko, Predarlško in Solnograško. Galicija bo morala dati 35.000 vagonov. Pridetek sena in slame je slab. Težko bo preskrbeti armado in civilno prebivalstvo. Kontingent, ki je znašal 85 milj. stotov, je bil znižan na 74 milj. ter je bil razdeljen na posamezne dežele. Minister razpravlja podrobno o razmerah v kronovinah ter zlasti o reviziji krompirja na Štajerskem. Nedostatek živil bomo morali letos pokriti z dovozom iz Romunije in iz Ogrske. Romunija je, kar se tiče pšenice, že izčrpana in od tam nimamo pričakovati prihodnje mesece ničesar. Šele spomladi nam bo dala koroze. Pomagati nam bo morala Ogrska in pritegniti bomo morali vse, kar je doma razpoložljivega. Na dovoz živil so navezane vse dežele, izzemši Zgornjo Avstrijo, Češko, Moravsko, Šlezijo in Nižnje Avstrijo brez Dunaja. Ko se je pokazalo, da je romunski dovoz manjši, kakor smo pričakovali, smo morali takoj pričeti štediti. Sistrali smo oddajo ječmena pivovarjem in nemogoče nam je, izpolniti obljubo, da bomo povišali dnevno množino kruha. Pripravljeni se moramo na slabe zimske čase in težko je preskrbeti pasivne dežele, če pade dovoz od zunaj na minimum. Minister nato opravičuje ostro postopanje pri poplavljanju zalog in pri revizicijah, sporoča, kaj se je do sedaj zgodilo proti zakoniti trgovini z živil ter opozarja, da se bližajo zaloge kave svojemu koncu. Na pritožbe proti centralam in njihovim uradnikom, odgovarja minister, da so uradniki se pokazali jako pridne in da prehuda kritika škoduje. — Zbornica je sprejela ministrova izjavanja z jako mešanimi občutki.

Poslanec dr. Korošec izjavlja: Minister bi bil moral podati zbornici jasno sliko bodočnosti in zlasti navesti številke letošnje letine. Ječmen in oves letos kot krušno žito ne prideta v poštev. Odkazani smo na pšenico in rž. Jugoslovani radi damo, kolikor moremo, zahtevamo pa, da se revizije v naših krajih pravilno vrše in da se s prebivalstvom dostojno postopa. Na Štajerskem se prvotno niso vršile vojaške revizije, potem pa je naš škrlni namestnik grof Clary prošil za nje. V ostalem: Zakaj se v nekaterih deželah revizirja vojaško, v drugih pa ne? Posebno hudo se je reviziral na Slovenskem Štajerskem krompir. Pri reviziciji sena in slame se postopa naravnost brezglavno. Štajerski namestnik je dobro informiran, kako se godi štajerskim Slovincem, ne stori pa nič. Za Dalmacijo zahteva govornik izdatne podpore, isto za Gorisko ter opozarja končno na razmere v Bosni in Hercegovini, kjer postaja lakota vedno strašnejša. (Živahno odobravanje pri Čehih in Jugoslovanih.)

Nato govore poslanci Kraus o razmerah v nemškem delu Češke, poslanec Petricki o aprovizaciji vzhodne Galicije, poslanec Jerzabek o Židih kot dražiteljnih živil.

Poslanec Jarc: Pri revizicijah se vedno zlorablja beseda o patriotizmu. Če kmet ne da vsega, kar ima, pa mu očitajo, da ni patriotski. Tudi vlada operira s takimi očitki. Beseda »vzdržati in vztrajati« pa velja le za nižje sloje, ne za bogataše, velja le za Avstrijo, ne za Ogrsko. Govornik ostro biča hude revizije na Kranjskem, ki je morala dati skoro vso krmo armadi, tako da je uničena kranjska živinoreja skoraj popolnoma. Kriva je tudi vojaška uprava, ki pušča na tisoče vagonov sena, da gnije na dežju ter vlada, ki nima poguma, da bi govorila z Ogrsko resno besedo. Vlada naj odgovori na vprašanje: Koliko nam je dala Ogrska krme, slame, živine in krompirja? Če Ogrska ne da vsaj toliko, kolikor nam je dala v mirnih časih, ne bomo vzdržali. Kje je tistih 140.000 vagonov, ki so nam jih v mirnem času prodajali Madžari? Strašno je prizadeta Kranjska pri krompirju. Kranjska pridelava v dobrih letih ravno toliko, kolikor sama potrebuje. Letos pa je morala dati 400 vagonov krompirja za soško armado. Ker ni krme, moramo znižati število živine. Navzlic temu pa na Kranjskem ni mesa niti za starčje in otroke. Ljubljanski centrali na ljubo kmet ne sme klati doma. Sladkor, petrolej, usnje so kmetu neznane reči. Kaj je storila vlada, da si zasigura svoj delež na poljedelskih pridelkih v Italiji? Že danes prodajajo na Dunaju riž in olje iz Italije po neverjetnih cenah. Govornik apelira na vlado, da naj se v zadnji uri moško postavi proti Ogrski. (Živahna pohvala pri Jugoslovanih.)

Poslanec Liebermann izjavlja, da so razmere v Galiciji obupne. Ljudje že osem dni niso dobili nobenega kruha. V posameznih galizijskih mestih so izbruhnili nemiri. Govorili so še poslanci: Wohlmeyer, Lasocki, Schäfer, Baxa, Bradac in Friedmann.

Prihodnja seja v petek.

NOV SPOR MED POLJAKI IN VLADO?

Dunaj, 21. novembra. Poslanec Glominski je oddal svoj referat v proračunskem odboru. V večeršnjem seji Poljskega kluba je poudarjal, da vlada ničesar ne stori, da bi izboljšala gospodarski položaj v Galiciji, kjer odpirajo centralne prebivalstvo nemoteno napreduje in kjer vlada tudi glede prehrane naravnost obupne razmere. Vse konference s vlado da so ostale brezuspešne. Zato ne more več obdržati referata.

PREISKOVALNA KOMISIJA ZA I. RAZMERE V ARMADI.

Dunaj, 21. novembra. V brambnem odboru se je danes pričela razprava o predlogu, da naj zbornica organizira posebno komisijo, ki bo preiskovala vse pritožbe radi postopanja v vojski, radi prehrane v armadi in drugih nedostatkov. Domobranski minister se je izjavil proti ustanovitvi take komisije.

PROTI VPOKLICU NESPOSOBNIH V ČRNOVOJNSKO SLUŽBO.

Dunaj, 21. novembra. Brambni odsek je danes sprejel resolucijo, ki pozivlja vlado, da naj odpravi § 26 črnovojnškega organizacijskega predpisa iz leta 1907, in s tem predpisom zvezanec določbe, v kolikor se tičejo vpoklicene nesposobnih v črnovojnško službo, ker so te določbe v nasprotju s § 1 črnovojnškega zakona. Za resolucijo so glasovali Jugoslovani, Čehi, socialni demokrati, Ukrajinci ter del Poljakov. Nadalje je sprejel odsek resolucijo, ki pozivlja vlado, da naj tekom 14 dni predloži vse predpise, ki se tičejo uporabe vojakov in črnovojnikov ter po zakonu o vojni dajataj vpoklicanih oseb v vojaških in privatnih obratih.

INTERPELACIJA POSLANCA MARCKHILA.

Dunaj, 21. novembra. Poslanec Marckhi in tovariši so podali v današnji seji državnega zbora posebno interpelacijo, ki protestira proti »slaviziranju«, ki ga ba izvršujejo državne oblasti na štajerskem in na Kranjskem. Interpelanti se pritožujejo, da vlada ne nastopa z vso brezobzirnostjo proti slovenskemu častopisu in slovenski javnosti, ki se ogrova za jugoslovanske deklaracije. Glavni del interpelacije je posvečen plakatom za nabiranje raznih darov v vojno dobrodelne namene, ki da so v Ljubljani le slovenski, a karavno so tu nemške nabirateljice nabirale za vojne grobove 3747 K. Oblasti da so celo v Mariboru in Muri poslane dvojzvezne plakate interpelacije zahteva, da naj vlada prijazno (1) postopanje napravim Slovencev takoj ustavi ter se zadržati za narodne pravice Nemcev na štajerskem in na Kranjskem.

Ogrski državni zbor proti Čehom in Jugoslovanom.

V ogrskem državnem zboru je odgovoril ministri predsednik dr. Wekerle na Tiszovo interpelacijo o poljskem vprašanju. Izjavil je med drugim: Varstvo naših interesov zahteva, da se naš zunanji minister v zvezi s pripravljanimi mirovnimi pogovori ne bavi samo z onimi novimi državami in izjemnim mej, ki nas zadevajo neposredno, marveč, ki nas zadevajo tudi posredno. Glede oblike, kako hočemo novo poljsko državo organizirati in za bo dobe zasigurni, se vrše sedaj pogajanja. Končno pa se more to urediti šele ob sklepu miru. (Pritisnjenje.) Glede vseh pogajanj, pa ministri predsednik se sedaj lahko garantira dvoje: 1. da se bo brezopojno varovalo paritetno stališče ogrske države in njena zakonito zastajena samostojnost, kakor tudi gospodarski interesi Ogrske in 2. da se bo poljsko vprašanje, v kolikor se tiče odnosa nove države na pravi monarhiji, predložilo kompetentni presoji legistivne. (Odobrovanje.) Poslanec Serebny omenja napade v avstrijski zbornici na Ogrsko kot atentat in zločin proti nedotakljivosti monarhije in dinastije. Poslanec Polonyi zahteva samostojno ogrsko armado. Poslanec grof Andrássy napada Čeha ter pravi, da nimajo od mirovne konference z ozirom na naše zmogovitvo orojne ničesar pričakovati. Andrássy zavrača primero med zahtevami in težnjami Čehov in Ogrcev. Ogrji niso, — trdi govornik —, nikdar rabili sredstev, kakor jih rabijo Čehi in se enih zgražajo nad težnjami, oslabilo Avstrijo. Končno označuje federalizem za Ogrsko za nevarno. Ministri predsednik Wekerle je izjavil, da mu je avstrijski ministri predsednik izjavil, da nima ničesar opraviti s temi napadi in da je izročil cesarju memorandum, v katerem je opozoril na nevarnost tega stremjenja. Tudi je avstrijski ministri predsednik pooblaščen izjaviti, da je cesar proti vsakemu stremljenju, ki bi moglo škodovati integriteti Ogrske. Poslanec Fenyes je interpelliral zaradi dogovora na avstrijskih torpedovkah. Po odgovoru honvedskega ministra, ki ni bil informiran, se je seja zaključila.

PROTI IZJAVI MINISTRKEGA PREDSEDNIKA WEKERLEJA.

Dunaj, 21. novembra. Jugoslovanski klub in Český Svaz sta vložila danes sledečo interpelacijo na ministrskega predsednika in na justičnega ministra: V ogrskem državnem zboru je podala ogrska vlada večer izjave, o katerih dalekosežnost smo si popolnoma na jasnem, a karavno ne prečunjem pomena enostranskih parlamentarnih aktov za končno rešitev mirovne vprašanja na demokratični podlagi svobode vseh narodov. Samo po sebi umevno je, da te izjave ne morejo ničesar spremeniti na dejstvu, da sta češki in jugoslovanski narod eno dušno in neomajno odločno stremili po uresničenju programa majniške deklaracije. V najboljšem namenu svari tudi vlade, naj ne eksponirajo krone v političnih bojih, če radi tega ne, ker ta metoda v sedanjem času ne bi mogla imeti drugega praktičnega rezultata, nego ta, da bi narodi, katerih interesi in stremjenja so s tem prizadeti, tem bridkoje morali občutiti razliko med narodom, ki ima državno samostojnost in suverenost ter med narodom, ki mu je bila samostojnost odvzeta. Ali so Vaše ekscelence pripravljene, natančno povedati, kakšne obljube in

izjave je dala vlada kraljestev in dežel, zastopanih v državnem zboru, ogrski vladi glede naše, dne 30. maja 1917 v državnem zboru podane izjave in naših nadaljnjih izjav in kaj je zagotovila ogrski vladi?

Nadškof Stadler proti jugoslovanski deklaraciji?

Zagreb, 21. novembra. »Hrvatska Država« je prejela iz Sarajeva sledečo brzojavko: »Nadškof dr. Stadler se v »Hrvatskem Dnevniku« izjavlja proti jugoslovanski deklaraciji od 30. maja 1917. Cilna redakcije Benković in Gavrić sta izstopila.«

Ravnovesje ob Piavi.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 21. novembra. (Kor. urad.) Ob dotenji Piavi sestreljuje Italijanska artiljerija po načrtu na vzhodnem bregu stoječe kraje. Sicer ničesar poročati. — Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 21. novembra. (Kor. ur.) Italijanska fronta. Položaj je neizpremenjen. — v. Ludendorff.

Italijansko bojišče. Sinočno poročilo govori samo o razstreljevanju krajev na vzhodnem bregu spodnje Piave s strani Italijanov. Po načrtu streljalo na nje in jih hočejo uničiti ter tako vzeti oporišča našim četam, delujočim na obeh bregovih. Kakr kraj se sicer lahko razbije, ali našega prodiranja ob spodnji Piavi to obstreljevanje ne bo ustavilo. Italijanski sunki zadnjih dni med Piavo in Brento so bili silni ter so ustvarili mimogrede nekako ravnovesje. Tudi na visoki planoti Sette Comuni so se sile na obeh straneh precej zjednačile. Ali tulintam se ni gotovost uspešnega nadaljnega vojevanja pri naših četah prav nič zmanjšala. Napadanje je ovrhalo tudi jako slabo vreme. Boji se bodo vršili dalje in Francozi sodijo, da se bo rimska vojna odigravala v Italiji, bodisi ob Piavi ali še globlje v Italiji. Vedno bolj je ogrožena italijanska fronta na gorski strani, kajti zavezniški se pomikajo na ravnino. Grozovito besni boji se odigravajo tu in stanje Italijane ogromne izgube. Novi francoski ministri predsednik Clemenceau smatra položaj za »zbojšan«. General Foch bo napravil ba skupni bojni načrt.

Cesar na jugozapadni fronti. Cesar je večer odpoval z Dunaja na jugozapadno fronto.

Rastoči pritisk na levo italijansko krilo. Iz vojnih poročil. Deveti dan obrambe na fronti Piave so napravili Italijani posebno ljute razbremenilne napade na svojem najskrajnejšem levem krilu v gorovju. Vsi sunki so bili brezuspešni, ker so jih pričakovale okoli Aslaga boreče se č. in kr. čete, ki stoje na čuvališču za vse iz gorovja v nizino silile čete. »Agence Havas« poroča: Na najobčutljivejšem delu italijanske armade, na levem krilu, traja nad vse luti pritisk združenih nadmočnih bojnih sil nemških in avstro - ogrskih. Tam je položaj jako resen, dočim je še nejasno, kako se razvijejo stvari v središču in na levem italijanskem krilu.

Pred bitko za Benetke. Iz Curia: Italijanski merodajni krogi sodijo, da je pričakovati neposredno veliko bitko, ki odloči usodo Benetk. Reuterjev poročevalec v italijanskem glavnem stanu pravi, da ugodno zimsko vreme pospešuje zopetni pričetek boja in da se vrši bitka na asijski visoki planoti, v gorovju med Brento in Piavo in vzdolj desnega brega Piave do morja, torej na fronti 120 km. Italijanski odpor narašča. Francoski vojaški kritiki izvajajo, da imajo boji ob spodnji Piavi namen, vzati italijanske sile, dokler niso izvedene operacije na asijskem ozemlju. »Corriere della sera« zaključuje: Prava ofenziva proti Italiji pričena šele sedaj. Naval je ogromen. »Secolo« piše: Razvijalo se ofenziva je jako resna in naloga italijanskim sil, ki se imajo postaviti proti pohodu sovražnika, ena nalteljnih. Sovražnik koraka iz ogromnih pozicij in deluje z najučinkovitejšimi sredstvi. Ni se torej čuditi, ako se bodo naše črte kaj premaknile.

Italijanska fronta razdeljena na tri dele. Vojaški kritiki v francoskem časopisu dele fronto na tri odseke: prvi gre od Stillserskega sedla do Gardskega jezera, drugi od Gardskega jezera do Piave. Ta odsek je za sedaj najvarnejši. Tukaj vršeči se boji so merodajnega pomena za bodočnost. Tretji odsek je ob dotenji Piavi.

Treviz. Preko Lugana poročajo, da je civilno prebivalstvo zapustilo Treviz.

Angleško - francoska pomoč Italiji. »Ward Price« poroča iz italijanskega glavnega stana dne 15. novembra, da po cestah v gornji Italiji kar migoli angleških in francoskih vojakov. Nekateri francoski oddelki so marširali radi prenapolnjenih železnih čez s enogom pokrite alpske prelaze. Angleški monitorji se udeležujejo obrambe Piave in obstreljujejo sovražnika - ob rečnem izlivu.

Prebitje ob spodnji Piavi. Iz Zeneve se poroča, da je general Diaz zaukazal prebitje ob spodnjem toku Piave, ker je pokrajina ob Grizeleri preplavljena.

Pomilostenci Italijanski desertjerji. »Giornale d'Italia« poroča, da je kralj amnestiral desertjerje, ako se takoj vrnejo v vojaško službo. Ti desertjerji pridejo v posebnih formacijah takoj na fronto.

Sunek v srce entente. »Corriere della sera« izjavi, da hočejo centralne države saditi v Italiji entento v srce. Zato pa mora ententa takoj pomagati. List pravi nadalje, da se bo tudi izplačalo ententi, ako v svojo silo postavi na italijansko bojišče, kajti na tem bojišču pade odločitev v svetovni vojni. Tako znajo Italijani neprestano vabiti angleško - francosko pomoč.

Italijanski listi o vojaškem položaju. Iz Lugana 21. novembra: Italijanski listi pišejo o vojaškem položaju alarmirajoče in poudarjajo navedeno po vjetnih dobijeno podatke o novem dobo-

janju avstro - ogrskih in nemških divizij, katerih skupno število se čeni na 80, kakor tudi o dovažanju teške artiljerije.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

20. novembra. Na fronti hribov Tomba in Monfiera je trajal jako luto ponoči 17. na 18. pričetki boja. Stirikrat je prekinil sovražnik obstreljevanje naših pozicij na visini Monfiera, da vrže svoje mase na nje. Ravno tolikokrat so stopile naše čete proti njemu in ga vrgle nazaj s hrabrostjo, presegajočo vsako pohvalo. Naši oddelki so nadaljevali večer s uspehom svoje delne protiofenzive, ki so nam dale 18. in 19. t. m. 306 vjetnikov, med temi tri oficirje, pet strojne in okoli sto pušk. Ob dotenji Piavi so bile na malem otoku nasproti Polini vpljenjene tri strojne in številne puške. Naše letalske skupine so zadele ponovno učinkovito sovražne na cestah v globoki Piavski dolini do višine Quero korakajoče čete. Ponoči so obločili našo vodilno zrakoplovno sovražna taborišča pri Tore di Mostos (Livence) in okoli mesta v Moti pri Livenci s številnimi bombami. Most je bil poškodovan. Dve sovražni letali sta bili zbiti.

Albanija: Zjutraj zgodaj 18. t. m. je napadel sovražnik v velikem številu ob spodnji Vojvoti mostišče Ciflik Jeris. Po živahnem boju je bil prisiljen, umakniti se; pustil je nam enega oficirja in nekaj moštva.

21. novembra. Večera močno artiljerijsko delovanje na vsej fronti. Na obojni pokrajini podpira nas kraljevska mornarica in angleški monitorji na aktivnem način. Popoldne je sovražnik napadel trikrat luto hrib Pertica severozapadno hriba Grappe. Bil je vsakikrat zavrnjen s težkimi izgubami. Na hribu Tombi in Monfieri se infanterijske akcije niso več pričele. Naša letala so napravila učinkovita bombardiranja in prestala več bojev s sovražnimi aparati. Dve sovražni letali sta bili sestreljeni.

Krvava bitka na zapadu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 21. novembra. (Kor. ur.) Zapadno bojišče. Skupina gim. Ruprecht. Na Flandrskem je oživel ogenj od polidneva naprej pri Dixmuidenu in Houthoulskem gozdu do Becelaera. Med Poelcapellom in Passendaelom je bilo tudi večer streljanje zelo silno. Stopnjevano ognjeno učinkovanje na več točkah v Artoisu. Ognju so sledili sovražni izvidni sunki, katere smo zavrnili. Med Arrasom in St. Quentinom je uvelod močni angleški artiljerijski boj angleške napade, katerih glavni sunek je bil namenjen med cestami iz Bapauma in Peronna proti Cambraju. Dočim je ta sunek stremil za prebitjem naših pozicij v smeri na Cambrai, so imeli severno in južno od glavnega bojnega polja pri Riencourt in Vendhuilu izvršeni strankarski napadi krajevno omejene cilje. Med Fontaines les Croisilles in Riencourtom se sovražnik ni posrečilo prodreti preko naših naspretnih črt. Na bojnem polju se je posrečilo sovražniku pod zaščito številnih oklopnih avtomobilov pridobiti tal. Naše rezerve so vjele sunek v zadaj ležečih pozicijah. V bojnem pasu leželi kraji, med njimi Grincourt in Marcoing so ostali sovražniku. Deli v pozicijah vzdignega materiala so bili izgubljeni. Južno od Vendhuila se je zlo mil napad angleške brigade z velikimi izgubami. Pri St. Quentinu in južno od tam je bil boj artiljerije in minometov večših stopnjev. Zvečer severno od Alencourta izvršeni sunek Francozov smo zavrnili. Hudi ogenj v bojnih odsekih je trajal do ponoči ter potem popustil. Danes zjutraj je pri Riencourtu zopet oživel z veliko silo. — Skupina nemškega prestolonaslednika. Zvišano bojno delovanje severozapadno od Pinona in vzhodno od Craonna. Na vzhodnem bregu Mose ogenj po zavrnitvi francoskega sunka v jutranjih urah ob gozdu Chaume čez dan ni več oživel.

Vzhodno bojišče in makedonska fronta. Nikakoršnih večjih bojev. — v. Ludendorff.

NEMŠKO VECERNO POROČILO.

Berolin, 21. novembra. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča 21. novembra zvečer:

Na bojišču jugozapadno Cambraja je Anglež od opoldne ponovno napadal. Boji se še vrše.

Popoldne so se pričeli močni francoski sunki na fronti od Craonne do Berry-au-Bac.

Na vzhodu nič posebnega. Iz Italije nič novega.

RAZŠIRJENJE POMORSKEGA VOJNEGA OKOLIŠA.

Berolin, 21. novembra. Nemška vlada je izročila vladam zavezniških, nevtralnih in sovražnih držav sporočilo, glasom katerega se v dopolnilo proglasitve zaprtega pomorskega okoliša z dne 31. januarja 1917 dne 22. novembra 1917 razširi zaprti pomorski okoliš okrog Anglije in Francoske ter se zapro vode tudi okrog Azorov in priklipoti zaprtemu pomorskemu okolišu tudi do sedaj odprti pas na Orsko.

Razne vojne vesti.

PROGRAM NOVEGA FRANCOSKEGA MINISTRKEGA PREDSEDNIKA.

Pariz, 21. novembra. Ministri predsednik Clemenceau je v zbornici izjavil, da je proti družbi narodov po vojni, tur no

more soglašati s tem, da bi se nahajala v tej družbi tudi Nemčija. Nemčiji ni nič napačno. Njegov cilj je — smaga. Objavili je, da ne bo več nobene tajne diplomacije. Vlada bo pošteno republikanske in socialne. Zbornica mu je izrekla zaupanje.

NOVI VPOKLICI V AMERIKI.

Washington, 21. novembra. Vlada je vpoklicala še razpoložljivih 9 milijonov mož v vojaško službo.

AVSTRO - OGRSKA IN AMERIKA.

Amsterdam, 20. novembra. Za nadaljni razvoj razmerja med Zedinjenimi državami in Avstro - Ogrsko je pomembno, da je dobila velika, tu etablirana podružnica »American Express Company« od newyorške centralne tega največjega spedijskega podjetja naročilo, da naj ustavi vse trgovske stike z vsemi firmami v deželah centralnih držav. Ameriška vlada je prislila newyorško centralno, da je izdala to naredbo.

NEMČIJA IN ARGENTINIJA.

Pariz, 20. novembra. »Tempe« poroča: Nemški državni tajnik Kühlmann je izjavil berlinskemu argentinskemu poslaniku Motini, da nemška vlada obžaluje izraze v Luxburgovih brzojavah in da želi vzdržati prirčne stike z Argentinijo. Predsednik Argentine je bil s to izjavo zadovoljen in je izjavil, da ni poudarja izpremembo stališča Argentine napram Nemčiji.

Kongres latinskih ameriških držav. Buenos Aires, 20. novembra. (Kor. ur.) Predsednik je sklenil sklicati kongres nevtralnih latinsko - ameriških držav.

Nemri v Curihu.

Delavci in socialni demokrati v Curihu so zahtevali, da z ozirom na dogodke povodom pacifičnih demonstracij zapusti vojaštvo nemudoma ceste. Zahtevali so, da se preklicajo vse nasilne odredbe in da se uvedejo razne socialne institucije. Če se zahteve delavcev ne uresničijo, proglašajo za konec tega generalno stavko. Nad Curihom je bilo proglašeno obsežno stanje.

Bern, 21. novembra. Iz Curih poročajo, da so našli v Curihu dve bombi s cheddit patronami, ki bi bile lahko napravile mnogo nesreče.

Revolucija v Oportu.

Rotterdam, 20. novembra. Iz Lisabone poročajo, da je v Oportu izbruhnila revolucija. Tuji državljani so se preselili po naročilu konzulatov na angleške vojne ladje v pristanišču.

Angleški vrhovni poveljnik v Mezopotamiji umrl.

London, 19. novembra. Angleški vrhovni poveljnik v Mezopotamiji general-lajtnant Maude je umrl.

Državljanska vojna na Ruskem.

LJENIN PREDLAGA PREMIRJE.

Haag, 21. novembra. Balkanski korrespondent »Timesa« poroča, da je Ljening dne 8. novembra brzojavil vsem vladam vojujočih se držav predlog za trimesečno premirje.

Berolin, 20. novembra. Iz Petrograda poročajo, da je vlada zaprla vse meje. Prihajanje na Rusko je brez dovoljenja revolucionarnega komiteja prepovedano. Oblasti v Torneji so odredile, da je zadržati vse blago, ki gre iz Rusije v entente države in to iz maščevanja proti angleški odredbi, da se morajo vsi parniki z blagom in municijo iz Arhangelska vrniti na Angleško.

PRICETEK RUSKE DEMOBILIZACIJE.

Kodanj, 21. novembra. Novi boljševiški vojni minister je odredil, da je vse štiridesetletne nemudoma odpustiti iz vojaške službe. Odpustitje je imelo za posledico, da so bili vlaki v Petrograd tako prenapolnjeni, da so vojniki sedeli celo na strelah vagonov. V tem vidijo pričetek sistematične demobilizacije.

RUSI SE UMIKAJO IZ VZHODNE GALICIJE.

Lvov, 21. novembra. (Kor. urad.) Iz Tarnopola poročajo, da se Rusi pripravljajo, da zapuste od njih se zasedeni vzhodnogališki mesti Grzymalow in Skalat. Najsprednje pozicije so že prestovoljno zapustili.

Kerjenskij izvršil samomor?

Kodanj, 20. novembra. (Kor. urad.) Kakor poročajo Berlingske Tidende iz Haparande, pripovedujejo potniki iz Petrograda, da se je Kerjenskij iz obupa nad svojim položajem v Polovu ustrelil. Splošno se smatra, da se bo Petrograd v 10 dneh izstradan in da se bodo ententni veleposlaniki v kratkem odpeljali.

Stockholm, 21. novembra. (Kor. ur.) »Politiken« poroča, da je dospela v Torneo brezišna brzojavka, ki pravi, da so hoteli konvokati prijeti Kerjenskoga, da ga izroče revolucionarnjem. Kerjenskij pa je, preobleden v mornarja zbežal. Vseled generalne stavke na Finskem časovni ne izhajajo. Samo v Helsinkih in v Uleaborgu se tiska list za stavkajoče o oficijalnih poročilih boljševikov. Eksekutivni komite delavske garde na Finskem je izdal oklic, v katerem pozivlja pred vsem, da naj se ščitijo izmedem in konzulati ter se obljubija ureditev prehrane potom rekvizicije vseh zalog, ki naj se postavijo pod demokratično kontrolo in enakomerno razdelo.

Na Finskem.

Stockholm, 20. novembra. (Kor. urad.) Glasom poročil iz Torneje, vlada na Finskem je podobna samovoljno, kakor na Ruskem. Iz provincije poročajo o številnih grozodejstvih in spopadih s meščanskimi sloji. Socialisti so sklicali stari deželni zbor, ki je potrdil proglasitev samostojnosti Finske in zakon o uvedbi osemurnega delavnika. Meščanski sloji pa priznavajo samo novoizvoljeni deželni zbor. Ruskemu in angleškemu konzulu v Haparandi se je prepovedalo, priti v Torneo. V nedeljo so hoteli močniki v Torneji aretirati angleške, francoske in ameriške častnike. Negotovo je, kako dolgo bo trajala generalna stavka. Ruskih časopisov ne puste čez mejo.

Položaj entente pred angleško zbornico.

London, 19. novembra. (Kor. urad.) V poslanski zbornici je izjavil zunanji minister Balfour na tozadevno vprašanje, da položaj v Rusiji še ni razjasnjen, dasiravno se zdi, da so ekstremisti v Petrogradu in Moskvu na površju. Pogajanja zaradi ustanovitve koalicijske vlade dosedaj še niso imela uspeha. Začetkom preteklega tedna pretrgana brzojavna zveza z angleškim veleposlanikom v Petrogradu je zopet popravljena. Angleški veleposlanik ostane na svojem mestu.

London, 19. novembra. (Kor. urad.)

Pred prenapolnjeno zbornico je Asquith otvoril debato o novem svetu zaveznikov in o govoru Lloyd Georgeja v Parizu ter predlagal, da naj se debata odgodi. Asquith je naglašal, da je treba, da vlada prevzame brezopojno odgovornost za to, kar se je storilo in kar se ni storilo. Glede govora Lloyd Georgeja v Parizu, je izjavil, da hoče sicer preprečiti vsak spor, vendar pa bi zamudil svojo dolžnost, če bi ta govor omalovaževal. Govoril je nato o izjavah Lloyd Georgeja. Za njim je govorilo še več drugih poslancev. Asquith je izjavil, da vrši Nemčija popolno kontrolo nad svojimi zavezniki v politiki in v vodstvu vojne. Odklanjal je vsako organizacijo, ki bi nasprotovala odgovornosti generalnih štabov, njih vladam, ali pa prikrajšala odgovornost vsake vlade zaveznikov pred lastnimi narodi. Z ozirom na govor Lloyd Georgeja v Parizu je vprašal Asquith: Ali ni dejstvo, da je do dneva pred nemškim napadom na Italijo Cadorna zapul na to, da bo pri tem napadu zmagal? Glede drugih točk govora Lloyd Georgeja je izjavil, da je Lloyd George namigaval, da se je potratno ravnilo z angleško hrabrostjo in angleško krivjo, dasiravno bi bili zavezniki potrebovali angleške čete na strategično bolj važnih točkah. Dvomi, ali bi se bil kakršnikoli svet zaveznikov vmešaval v eno izmed obeh velikih ofenziv na zapadu. Koncem svojega govora je Asquith naglašal med splošnim odobrovanjem sodelovanje Anglije v vojni.

Odgovarjajoč na Asquithova izvajanja, je izjavil Lloyd George, da hira stvar zaveznikov ob pomankljivi sodelovanju in da se on v svoji kritiki ni obračal proti nobenemu generalnemu štabu ali vrhovnemu poveljniku. Samo to je hotel naglašati, da je imelo pomankanje skupnega delovanja pri zaveznikih vedno za posledico nesreče. Anglija ni odgovorna za italijansko fronto, vendar pa je italijanska fronta važna tudi za angleško fronto. Na italijanski fronti je prišlo do poloma. Angleži, in ravnotako tudi Francozi, so takoj pohiteli tja, da popravijo to nesrečo. Mi želimo zmago in je hočemo doseči, ne želim pa, da bi vsi pezo vojne nosila Anglija. Zato želim skupni svet vseh zaveznikov, ki bo razdelil vse vojno porzoriše na ta način, da se bodo mogla uporabiti vsa sredstva zaveznikov, da se ojači pritisk na sovražnika. Zavezniški svet bo pomagal, da se bodo izravnali nasprotni nazor med zavezniki. Končno pa bodo vendar odločale vlade. Lloyd George se je obračal potem proti onim ljudem na Angleškem, ki sejejo nezaupanje in zavist namram Francozki. Francoska ne želi drugega, kakor da se osvobodi 50letnega ogroženja. Končaj je: Vidim na horizontu skrb, toda ne takih, da bi zmanjšale moje zaupanje. Dve stvari bi nam bile mogle prinesiti poraz: vojna podmorskih čolnov, katere se pa sedaj ne bojim več, in pomankanje složnosti. Podpiram vsak načrt, ki nas dovede do resnične zmage, do mira in blagostanja.

Naši begunci.

g. Dunaj, 19. novembra.

Ko so bili pričeli izpraznjevati Boško in Idrijsko dolino na Tolminkem, se je pričelo v parlamentu misliti na skupno naseljevanje v boljših taboriščih. Za ta slučaj bi bili potrebni naši uradniki, učitelji itd. Zato sem se obrnil v »Slov. Naroda« z analnim pozivom, ki je imel sicer lep uspeh, ali ne — izvršitve ni prišlo. Zdaj se mnogi begunci že vračajo in prične se akcija v velikem obsegu za vračanje v domovino. To na znanje tistim gospodom, ki so poslali svoje ponudbe.

Veliko nepotrebne plaširje in tudi poštnih stroškov povzročajo nezadostno pojasnjene pritožbe. Glaslo se n. pr.: Po svojem možu (sinu) ne dobivam že cell dve leti itd. nikake podpore. Na to sledi točen naslov vseh oškodovanih članov rodbine. Zapomnite si tole: Evidenca za vzdrževane prispevke je urejena po imenu vpoklicanca in po njegovi službi. Zato poročajte točno: 1. Ime, starost vpoklicanega, kdaj je odšel k vojakom in kje služi. — 2. Imena in starost tistih, ki jim tiče vzdrževalni prispevek. — 3. Svoj domači naslov in sedanjo bivališče. — 4. Kdaj in kje ste že proslili in kakšna je bila rešitev (oziramo da rešitve še ni). — Ker upam, da bo imel osrednji odbor dunajski svojo povsem urejeno plašno, pričakujem odsele boljše in hitreje reševanje takih slučajev. — Silno veliko škodo so trpeli naši rojaki v tem oziru.

Mnogi begunci so se obrnili name s prošnjami, ki jim nikakor ne morem vstrčiti. Jaz nimam v žepu ne služb, ne primernih stanovanj, ne kmetij, še manj pa kapitala, da bi delil obkole in obutev. Ako bo mogel novi odbor v teh ozirih kaj pomagati, bo to že objavljeno po slovenskih časopisih. »Naši begunci« v »Slovenskem Narodu« bodo tudi naprej stalna rubrika. Le čitajte in ravnajte se po njej!

Svoječasno so bili naznanjeni kraji, ki so bili dovoljeni za — vrnitev beguncev. Tem bi se imela podpora ustaviti že s 15. t. m. a je zdaj ta rok podaljšan d. 15. decembra.

Vprašanje pa je, ali bodo mogli s 15. decembrom to podporo res vsem ustaviti. Kjer niso dani življenjski pogoji za begunce, jih ne morejo siliti tje in zato jim morajo begunske podpore še nadalje priznati. Zato naj bodo begunci le mirni. Toda prosim poročiti, kjer bi grozila taka nevarnost, da se bo to na merodajnih mestih takoj posredovalo. — Čujem, da so na južnem štajerskem ponekod že naznanili, da bo podpora ustavljena. Sporočite mi takoj, kje in v kakem obsegu je bila dana taka — odgovor podpor. — Zastopnik »Slov. Naroda«, Dunja 1, Parlament.

Na delo torej! Sedmo vojno posojilo mora imeti popoln uspeh.

Politične vesti.

== Za deklaracijo. Občina Stari trg pri Rakeku je poslala Jugoslovanskemu klubu sledečo izjavo: Občinski odbor v Starem trgu pri Rakeku je sklenil v današnji seji, da se soglasno pridruži jugoslovanski deklaraciji z dne 30. junija 1917. Vse naše moči stavimo na razpolago, dokler se ne zgradi jugoslovanska država pod žezlom habsburške-lorenske dinastije, ravno tako zahtevamo in rotimo naše gospode državne poslane, da delajo z vsemi močmi, vsi popolnoma edini neomajno vedno na to, da dosežejo izvršeni cilj, katerega nam kaže majniška izjava, da se za jedenkrat in za vselej otresemo tujega jarma in pridemo tako do narodne svobode in boljše bodočnosti. Hvaležno pozdravljamo trud našega vladarja Nj. Velikanstva cesarja in kralja Karla, ki dela na to, da čim prej zasije nadomestno zlato zarja miru, ter se pridružujemo tudi mirovnemu stremljenju Njegove svetosti sv. Očeta Benedikta XV., da se skoraj doseže pravični mir vsem narodom. »Živela Jugoslovenija!« — Županstvo občine Stari trg, dne 18. novembra 1917. — Župan: Josip Skrbec, I. r.

== O opozicijah v slovenskih strankah piše ljubljanski dopisnik zagrebških katoliških »Novine« ter navaja, da so se v vseh treh slovenskih strankah pričele organizirati opozicije, ki bodo izdale svoje tednike. Kot poseben značaj teh opozicij omenja dopisnik, da so izrazito jugoslovanske v smislu deklaracije. — Ta dopis je, v kolikor se tiče Narodno-napredne stranke, povsem neresničen. V Narodno - napredni stranki vladajo polno in neskaljeno soglasje in o kakšni opoziciji ni govora. V S. L. S. in pri socialnih demokratih je deklaracijska politika res izzvala spor in opozicija v teh dveh strankah se odlikuje po tem, da je, kakor pravijo »Novine«, izrazito jugoslovanska v smislu dunajske deklaracije. V Narodno - napredni stranki ni nobenih nasprotujočih si naziranj glede smeri in taktike naše velike narodne politike. Izvrševalni odbor in vsi smiselni člani stranke so si edini v tem, da mora biti naša politika jugoslovanska v smislu deklaracije in baš izvrševalni odbor Narodno - napredne stranke je v tem oziru že večkrat iniciativno pokazal, da brez vsakega pridržka stoji na stališču našega narodnega ujedinitelja in narodne svobode.

== Shodi na Štajerskem. Državni poslanec dr. Jankovič razglasi naslednje shode: Dne 8. decembra v Smarju pri Jelšah v gostilni gosp. Habjana; pri Sv. Križu pri Slatini dne 9. decembra v društvenem domu; dne 16. decembra pa v Kozjem v dvorani okrajnega zastoparja gospodarski shodi, h katerim se vsi zainteresirani iz vseh občin dotičnega okraja vladno vabijo.

== Nemški Celovec. V izkazu v Celovcu od 15. do 31. oktobra umrlih Celovčanov je navedeno 21 imen. Med temi najdemo 13 slovenskih imen, t. j. smrti: Elizabeta Verhovnik, Lovro Madrič, Maria Kolenc, Margareta Slatelj, Karolina Kristančič, Helena Pezdevšek, Elizabeta Dovjak, Simon Prašnik, Johan Holja, Anton Čuden, Elizabeta Primožič, Tomaž Jarc, Karol Petrač.

== Deputacija Slovkov pri predsedniku »Češkega Svaza«. Olomuški »Pozor« poroča, da je došla te dni povodom 50letnice predsednika »Češkega Svaza« poslanca Stanška od njega deputacija ogrskih Slovkov, ki se mu je zahvalila za prizadevanje, da se Slovaška priključi bodoči češko - slovaški državi. Imena članov te deputacije se ne navajajo, kakor dostavlja k tej vesti »Pester Lloyd«.

== Preiskava radi postopanja v Möllersdorfu. »Arbeiter Ztg.« poroča: Nadporočnik Fischer, ki se je tudi nahajal v zaporu v Möllersdorfu, pa je bil potem rehabilitiran, je podal na vojno ministrstvo pritožbo radi postopanja upravitelja te kaznilnice. Pritožba pravi, da je v prvi polovici t. l. umrlo v tej kaznilnici vsled slabe hrane 120 internancev, to je tretjina. Brigadna sodinja je zaslila številne političarje, ki so se nahajali v tej kaznilnici.

== Odstop grofa Polzerja? V dunajskih političnih krogih se govori, da bo ravnatelj cesarske kabinetne pisarne grof Artur Polzer v kratkem odstopil.

== Vesti o odstopu dalmatinskega namestnika. Z Dunaja nam poročajo: Vaša vest, da bo v najbližjem času moral odstopiti dalmatinski namestnik grof Attens, ni točna. V političnih krogih se sicer o tem že dalj časa govori, toda vlada je odločena, držati grofa Attensa do skrajnosti.

== Hrvatski delegati. Hrvatsko bodo zastopali v delegacijah grof Teodor Pajachević, dr. Vladimir baron Nikolić, Podrinski, dr. Iv. Lorković in dr. Dušan Popović kot redni člani; Guido pl. Hreljanović in grof Kulmer pa kot namestniki.

== Klevete proti Čehom. V torkovi seji ogrske državnega zbora je obdržal posl. Fenyes češko vojaštvo izdajstva. Omenjal je beg torpedovke št. 11 v Italijo, moštvo te torpedovke da obstaja iz samih Čehov, ki so ponosili zvezali častnike ter odpluli v neko italijansko пристanišče. Razumega da se

je pri ofenzivi proti Italiji na fronti 18. divizije pokazalo, da so bili Italijani natančno podučeni o pozicijah naše artiljerije, in sicer s fotografijami. Takoj uvedena preiskava da je našla sled, ki vodi v Prago.

== Madžari in Nemci. Berolinsko časnikarsko društvo je povabilo osem madžarskih časnikov na skupen izlet na flandrsko fronto. V Berolinu so priredili Madžarom svečan sprejem.

== Kitajska in Japonska. Kitajski ministrski predsednik Tuanšipi je demisijsiral, ker je Japonska zahtevala monopol za vse dobave orožja za kitajsko vojsko. Nadalje zahteva Japonska, da se pritegne japonski kapital za zgradbo kitajskih arzenalov, da se nastavi japonski vojaški svetovalci in da prepusti Kitajska Japonski železne rudnike v okolici Nankinga.

Vesti iz primorskih dežel.

Soške fronte ni več... Begunski tabori se praznijo in olajšanih sre hite primorski bratje na ruševine domačih ognjišč. Ljubzen do rodne grude bode dala moč k velikanskemu delu, ki se bo razvilo na teli, s krvjo prepojenih tleh. Iz razvalin se bodo začeli vzdigovati novi domovi. Popolnoma naravno je, da bode gledal vsakdo vsaj za prvo silo si urediti stanovišče. Mnogo jih bode, ki bodo prisiljeni postaviti si popolnoma nove hiše. Ker ni ostal ne kamen na kamnu... Moderna tehnika bode omogočila hitro in razmeroma ne drago zidavo hiš, slog pa bode dal hiši znanost in notranjo praktično uporabo. Čitali smo, da se bode skušalo ohraniti zgodovinski značaj Gorice. Zato naj skrbje poklicani tudi za to, da ohranijo slovenska sela svoji slovenski značaj. Gotovo je na mestu če se oziramo na svoj lep narodni slog, ki je zaradi bližnosti in pripravljenosti priporočljiv. Naj pričajo te nove stavbe, ki se bodo dvignile iz opustošene zemlje, da so se kleti načrti zavrnega sovražnika docela izjalovili in da še živi tam trdo preizkušeni slovenski narod tam kot čuvar naše sinje Adrije in njegova ljubezen do rodni tal. — Upajmo, da se v dozdlednem času zopet zacelijo težke rane, ki jih je zadala vojna solnčni Goriški in da bomo zopet gledali tiste lepe bele hišice, raz kojih okna in hodnike nas bodo pozdravljali rdeči kimajoči nageljni in rožmarin...

Umri je v Ljubljani v neki rezervni bolnišnici Ivan Zorn (Pečjakov) iz Pravačine, star 22 let.

Smrt med begunci. V Gradcu je umrla gospa Berta Kfirner, lekarnarjeva soproga iz Gorice, stara 64 let.

Svojo družino: ženo Heleno in petoro otrok išče Anton Velikšek, deželna bolnišnica, I. med. oddelke, soba št. 142, v Gradcu. Pred vojno z Italijo je stanovala družina v vasi Novali št. 1 pri Krminu.

Išče se delavna begunska družina, ki bi prevzela veliko posestvo v Dutovljah v najem ali pa pod drugimi ugodnimi pogoji v obdelovanje. Natančnejša pojasnila daje Posredovalnica za gorisrke begunce v Ljubljani.

Podpisnite VII. vojno posojilo.

V četrtem letu najsilnejše borbe, kar jih pozna povestnica človeška, je razpisala naša država svoje sedmo vojno posojilo. Neizbežno so velike zahteve, ki jih mora stavljati domovina do svojih državljanov za silne vojne izdatke. Tudi pri tem vojnem posojilu se brez dvoma zopet presijajo izkaže neporušni patrijotizem avstrijskih narodov. Izvestno bode sedaj v odločilnem stadiju svetovne vojske sledil sedmemu apelu domovine imponujoč odziv. Brezpogojna potreba in patrijska dolžnost je, da zberemo ponovno vsak po svojih najboljših močeh čim ponosnejše vsote v sedmem vojnem posojilu. Neomajna stoji vojaška sila centralnih držav. Uspeh za uspehom so tekom trdega poletja izvajale obdobja vredne naše in zavezniške čete proti sovražni premoči na vseh bojiščih. Tem uspehom je sledil najsilnejši uspeh v cel svetovni vojni. Ni samo preganjava nevarnost, ki je že pretila tudi mejam naše ožje domovine, temveč zahrbtni sovražnik je bil poznani daleč proč od naših mej ter se po ljutih porazih umika vedno globlje v lastne dežele. Prebivalstvo naše dežele in osobito produktivni krogi se odzovejo VII. vojnemu posojilu tem obilnejše, ker spričo bližnje nekdanje soške fronte vedo predobro ceniti vrednost varne obrambe naših junaških čet. Raz obče gospodarski stališče ima uspešno VII. vojno posojilo tem večji pomen, ker celokupnosti v korist odpomore sedanjim prebivalci krožnih denarnih sredstev. Sedaj proste kapitalne vsote dode novo ugodno priliko za koristnostno naložbo.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko se obrača do vseh svojih interesentov ter nujno pozivlja produktivne sile v deželi, v prvi vrsti industrije, trgovce in obrtnike, da vnovič posvedočijo svoj preizkušeni patrijotizem in svoje umovanje za državne potrebe ter se v polnem številu odzovejo apelu staroslavne domovine na subskripcijo novega vojnega posojila.

V Ljubljani, dne 16. novembra 1917.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Dnevne vesti.

— Obletnica vladanja sta praznovala cesar in cesarica na Dunaju s čimno pijeteto napram pokojnemu cesarju Francu Josifu. Prisostvovala sta mašizadušnici v dvorni cerkvi. Na poti iz Laxenburga na Dunaj je prirejalo ljudstvo cesarju in cesarici prisrčne ovacije.

— Poslanec dr. Šusteršič inženiran. V torek popoldne se je odigral na Dunajski cesti prizor, ki je vzbudil v vsem mestu veliko senzacijo in ki dokazuje, kako ogorčenje je izzval dr. Šusteršičev izstop iz Jugoslovanskega kluba med izstopi S. L. S. Ko je dr. Šusteršič s soprogo šel po Dunajski cesti, je srečal soprogo »Slovenčevoga« urednika Moškera v spremstvu neke druge gospe. Obe ženi ste se ustavili pred deželnim glavarjem ter ste ga v silno ostrih besedah napadli kot izdajco. Prišlo bi bilo skoraj do dejanskega spopada. Dr. Šusteršič je klical policijo in prihitel je stražnik, ki je na zahtevo deželnega glavarja ugotovil identiteto obeh žen. Stvar se bo sedaj najbrž doigrala pred sodiščem.

— Odpust 50letnih iz vojne službe. Z Dunaja poročajo: Domobranski minister je izjavil, da cesar glede odpusta 50letnih iz vojaške službe še ni ničesar ukrenil. Izključeno pa je, da bi bila letnika 1865. in 1866. zopet poklicana v vojaško službo. Vlada bo v kratkem tudi izdala navodila, kako postopati glede poteka oprostilnega roka za reklamiranje. Domobranski minister je tudi pri vojnem ministristvu zastavil za to, da ostanajo vojni vjetniki še nadalje pri poljedelcih.

— Zahvala železničarjem. Šef generalnega štaba je izdal okrožnico, v kateri sporoča železničarjem v jugoslovanjskih deželah posebno cesarjevo zahvalo za njihovo požrtvovalno službo, ki je omogočila brezhibno izvršitev vojaških transportov za ofenzivo proti Italiji.

— Imenovanja v sodni službi. Za namestnika državnega pravdnika sta imenovana okrajni sodnik dr. Friderik Marinkitch v Celju za Celje in sodnik Ant. vitez Ohm - Januschowsky pl. Wischegrad v Ljubljani za Novo mesto.

— Imenovanja v srednješolstvu. Suplenti Alojzij Sodnik in Andrej Prebil na prvi državni gimnaziji, Fran Pavlič in Ivan Škerli na drugi državni gimnaziji in veroučitelj dr. Peter Šorli na državni realki v Ljubljani, so imenovani za provizorične učitelje.

— Iz seje deželnega odbora kranjskega, dne 19. novembra 1917. Razdelitev referatov. Deželni glavar naznanil novo razdelitev referatov, o kateri se izda obenem posebno obvestilo. — Ustanovitev kirurškičnega zdravilišča za železničarje državnih železnic. Načeloma se sklene akcijo podpirati. Izposluje se podrobno pojasnilo glede potrebnosti in pokritja, da bo deželni odbor zamogel določiti subvencijsko svoto v okviru finančne moči dežele. — Dovolitev 5% naklade na hišno najemino občini Ribnica. Občini Ribnica se provizorno in proti naknadni odobritvi deželnega zbora dovoli, da se po trgu Ribnica pobira za leto 1917. in 1918. 5% naklada na vsako krono napovedane, odnosno uradno popravljene najemnine. Temu sklepu se izposluje Najvišje pritrjenje. — Vsebinski davek v korist ubožnega zaklada mestne občine ljubljanske. S pridržkom naknadne odobritve deželnega zbora se dovoli mestni občini ljubljanski za leta 1918, 1919 in 1920 pobiranje veselikega davka po določilih kakor jih je sprejel občinski svet ljubljanski in javni seji dne 19. septembra 1916. Temu sklepu se izposluje Najvišje pritrjenje. — Priročna Društva hišnih poselstnikov v Ljubljani zoper sklenitev občinskega sveta ljubljanskega v zadevi nameščenja omoženih ženskih moči se odkloni. — Uradne ure deželni odbor obratnikov za stranke. Občinstvo se opozarja, da so gg. deželni odbor obratnikov strankam na razpolago: deželni odbor msgr. dr. Lampe vsak torek in petek od 10. do pol 1; deželni odbor dr. Pegan vsak ponedeljek in četrtek od 10. do pol 1, po možnosti pa tudi ostale delavnice od 11. do 12. ter od 4. do 5.; deželni odbor dr. Zajec vsak delavnik od pol 11. do 12.; deželni odbor dr. Triller vsak ponedeljek in četrtek od 9. do 11. — Razdelitev referatov je razvidna na omenjenih v vsi deželne dvorice, da se zamore vsaka stranka obrniti takoj do pravega referenta. — Morebitna potrebna pojasnila se dode v predsedstveni pisarni deželnega odbora (dvorec, I. nadstropje, na desno), v kolikor bi jih ne mogli dati deželni vratar.

— Draginskije podpore za državne uslužbenke. »Wiener Ztg.« z dne 21. t. m. objavlja vladno naredbo o enkratni draginskiji podpori za državne uslužbenke. — Ponočna poštna vlaka sta pričela zopet voziti v obeh smereh in sicer poštni vlak št. 31 z Dunaja, ki odhaja proti Trstu iz Ljubljane ob pol 2. in poštni vlak št. 34 iz Trsta proti

Dunaju, ki odhaja iz Ljubljane ob 1/2. S tem se bodo tudi izdatno zboljšale dosedanje skrajno slabe poštne zveze.

— Božična darila soške mladine vojakom naš se letos ne oddajajo v poslopju a. kr. deželne vlade v Ljubljani, marveč v poslopju meščanske imovine (kresije) v Ljubljani, solski drevoštev št. 2, pritličje, v skladišču blagovne trgovine J. C. Mayer, kjer se sedaj nahaja vojnokrbnega urada ljubljanske zbiralnica darov. Sprejemajo se darila vsak dan od 8. do 12. dop. in od 2. do 4. ure popoldne. Vnanja solska ravnateljstva in vodstva naj svoje poštne pošiljke z darili odpravijo na poslednje navedeni naslov.

— Kdo vo, kje se nahaja narednik Leopold Grohar nazadnje služe pri c. kr. cesarjevičem vojski št. 17. (Kasernenstrasse 17, 3. Baon) Ob enem se prosa za poizniti, kje se nahaja narednik Karol Kallin, služe pri s. k. Hoohebergskomp. IV., Maschinenengewehrtheilung, vojna pošta št. 364. Poročila se prosa nasloviti na uredništvo »Slovenskega Naroda«. Najlepša hvala!

— Gremij trgovcev v Ljubljani je ime dne 18. t. m. svoj redni občni zbor obišli udeležbi svojih članov. Načelnik gosp. Ivan Samac otvoril ob 10. uri zborovanje, pozdravi navzoče ter opozarja člane na te, zaveti položaj, v katerega je spravila vojna trgovina. Pozval je člane, da vsi in kolikor moreče v visokih zneskih podpisajo vojno posojilo, da se na ta način dokume-tira ne samo nepremagljivost avstrijske armade, ampak tudi gospodarska moč. Spominja se umrlih tovarišev in pripadnikov gremija ter pozivlja navzoče, da jim ohranijo blag spomin. Računski zaključek izkazuje 12.594 K 08 v dohodkov ter 12.573 kron 93 vin. stroškov, torej gotovine 15 K 15 v. Premoženo znaša 46.246 K 57 v. Proračun izkazuje primanjkljaja 2636 K, ki se bo pokrili iz dohoda članom. Volitve se niso vršile, ker je več kot polovica članov na bojnem polju.

— Uradne ure na ljubljanski glavni pošti. Od 22. t. m. dalje bo c. kr. poštini in brzojavni urad Ljubljane ob delavniških za sprejemanje pisemske pošte zopet nepretrgoma odprt od 8. ure jutraj do 7. ure zvečer. Od nedeljah in praznikov ostanejo dosedanje uradne ure nespremenjene.

— Uporaba stavbišč za pridolovanje živit. Ugodni uspehi minolega leta so povzročili, da ostanje določila glede uporabe stavbišč za pridolovanje živit še nadalje v veljavi. Z ravnanjem izšlo ministrsko naredbo z dne 30. oktobra 1917 se je tozadevno vprašanje na novo uredilo. Doselej je bila uporaba stavbišč v prvi vrsti namenjena in določena za lastnika takih stavbišč, v bodče pa se bo to zgodilo le tedaj, če je lastnik v letu 1917 tudi v resnici ta stavbišča sam oziroma na svoje stroške obdeloval. Nasprotno pa se smejo stavbišča, ki v letu 1917 niso bila obdelana oziroma, ki so bila obdelana od tretje osebe, brez nadaljnjega od obine odnosno od političnega okrajnega oblastva izročiti stranki v obdelovanje. Na ta način se obvarujejo znatne škode obine, odnosno stranke, ki so obdelovale taka stavbišča in čisto vsakemu mnogo denarja vanje, ker se onemogoči lastniku, ki ni ničesar storil za zboljšanje svojega sveta, da bi na svoje pest 3 njim razpolagal in ga dražje dal v najem poljubni stranki.

— Označenje cen po izločbah. Opaša se, da trgovci nimajo po vseh izločbah in na vsem blagu v smislu tozadevne ministrske naredbe označen cen. Vsi se še znova opozarjajo, da se bode na to zelo strogo gledalo in bodo kriviči zaradi tega strogo kaznovani. Poleg tega se jim lahko tudi odvrže obrtna pravica. Tudi če ni luksusa, se ne sme tega omejitosti kot takega. — Sicer je pa čudno, da se je to sedaj opustilo, v tem, ko je bila v mirnem času s cenami označena skoraj vsaka igla.

— Pojasnilo glede zaplenitve pitanih prašičev. Zaplenitev takih prašičev je bila od c. kr. deželne vlade razveljavljena. Smejo se torej svobodno zaklati za domačo porabo, ni pa dovoljeno jih prodajati poljubnemu kupcu. Ako hoče lastnik prašiča prodati, sme ga prodati samo »Deželnemu mestu za vnovčevanje klavne živine«. Samo rejni oziroma plemenski prašiči se smejo prodajati, toda samo onim kupcem, ki imajo od svojega županstva potrdila, da bodo imeli prašiče res za rejo odnosno za plemo.

— Glede takupa prašičev v svrhu preskrbe lastnega gospodarstva v svrhu pristojno naj se obrne vsakdo na svoje pristojno županstvo. Deželna komisija za ureditev prometa z živino je nakazala posameznim županstvom kontingent prašičev za zakol. Prašiči naj bi se klali kar mogče v lastni režiji županstev. Mast naj bi se delila le redno potrebna osebam na karte. Prašičev je letos zelo malo in še ti niso debeli, zato ni bilo mogče odkazati občanom toliko prašičev, kolikor so zahtevali in kolikor bi rabili, ampak le toliko, kolikor ima Deželno mesto, katero preskrbuje prašiče občanom po deželi, na razpolago. — Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani.

— Razlika med ekspresnimi in nujnimi zavitki. Številko ekspresnih zavitkov je trajno nerazumno visoko, valed česar se lahko sklepa, da je občinstvo še vedno mnenja, da ima zahteve ekspresne dostave tudi vpliv na prevažanje in da se zlasti ekspresni zavitki ne samo hitro dostavljajo, temveč tudi brzo prevažajo. Valed tega se občinstvo izrečno opozarja na to, da sama zahteva, da se zavitek ekspresno dostavi, ne daje nobene pravice do hitrejšega prevoza tega zavitka, ampak samo pravico, da se pošiljka v namembnem kraju ne dostavi obenem z drugimi pošilkami, temveč s posebnim slom: ako se to, raj plača pristojbina za ekspresno dostavo, s tem se ne doseže, da bi se pošiljka tudi hitro prevažala. Med tem ko se nujni zavitki, razven takojšnjega dostavljanja odpremljajo s najhitrejšimi prevoznimi sredstvi, ki so na razpolago, se odpremljajo obratno ekspresni zavitki samo s onimi prevozniki, ki so namenjena za prevažanje zavitkov sploh.

— Določitev novih cen za lovske šibe. Valed splošnega podračenja so uradno določene cene lovskim šibam sledeče: I. Cena na železniški postaji pri trvdki, ki izdeleja šibe, franko zamatanje netto kasa za 100 kg 172 K. II. Cena v deželnem založišču vatešvi zamatanje za 100 kg 197 K. III. Cena v okrajni založi vatešvi podrobno omojanje za 100 kg 227 K. Nove cene so stopile takoj v veljavo.

— Avstro - ogrska trgovinska zveza v švic. Dunajska zbornica je naprosila tu, kajšnjo trgovsko zbornico, da opozori interese na »Avstro - ogrsko trgovinsko zvezo v švic. (Österreichisch-ungarischer Handelsverband in der Schweiz) v

Curihu (Steuilstrasse 20), ki se je ustanovila približno pred dvajseti leti. Predsednik omenjene zveze je gospod Kähler, generalni sekretar podpredsednik Polthoff. Organizacija je domačin trgovcem, ki se mu-de v kupcijskih zadevah v švic, na razpo-lago kot nekaka nezofenalna inozemska zbornica. Ker se izmenovna zveza v Curihu opira na dobre poznavalce švicarskega imporne in eksportne kupcije, je z gotovostjo pričakovati, da bode mogla tudi s naprej uspešno delovati v prid izmenjav-nemu prometu med Avstro-Ogrsko in švic. Interesantom je pripraviti mesečna poročila Avstro - ogrske trgovinske zveze, ki dajejo polnoma o najvažnejših gospo-darskih dogodkih in odredkih v švic. Avstrijski in ogrski člani zveze dobivajo poročila brezplačno.

— Sprejemanje poštinih pošilk na vojne vjetnike in internirance v Italiji je ustavljeno.

Delavke dode deto. Vojnaška esktrbovališče v Zalogu pri Ljubljani sprejme večje število delavk. Poleg plače dode celo hrano in eventualno tudi skupno stanovanje.

Umri je v Kamniku tamkajšnji gostilničar Ferdinand Michel. Posreb se vrši v petek popoldne. N. v. m. p.

Umri je v Celju gospod inženir Fran Gostiša, c. kr. rudniški svetnik in obrtni vodja cinkarne v Celju. Zapuščena vdova in sina cand. jur. Marijana, c. in hr. rezervnega poročnika. Pokojni rudniški svetnik je rodom liričan.

Izgubljen je bil na poti iz Šiške prona glavnevm kolodvoru otroči ovrtnik iz črne kožuhovine. Odda se naj na policiji, ali pri Ivanu Petku, nadrevidentu juž. žel. v pok. Šiška 191.

Razne stvari.

Češki list za slepce je začel izhajati v Pragi pod naslovom »Deyliv Obzor«. List urejajeta profesorja Deyl in Banše.

Povišanje vzdrževalnine na Ogrskem. Iz Budimpešte poročajo: Zvišanje vojnopodporne pristojbine stopi v veljavo v prvi polovici meseca decembra.

Zmanjšanje dnevnih porcij kruha in moke na Dunaju. Z Dunaja poročajo: Zaloge dunajske aprovizacije so se tako zmanjšale, da nameravajo oblasti reducirati dnevno porcijo kruha in moke. Dunaj ima le še moke do konca meseca novembra.

60.000 poštinih zavojev zaplenjenih. Iz Zagreba poročajo, da je tamkajšnja policija na banov ukaz zaplenila vse na pošti oddane zavoje. Število je doseglo do sobote 60.000. Zaplenba se je izvršila radi tega, da se ustavi tihotapstvo z blagom iz Zagreba in Hrvatske. Sedaj preiskujejo zaplenjene zavoje.

Novo milijonsko posojilo mesta Praga. Praga najame novo veliko posojilo 60 milijonov kron, ki jih bo porabila za razne investicijske svrhe. Med drugimi za posojilo tozadevno vseučilišča 2 milijona za stavbo mestnega osrednjega skladišča 2 milijona, za podporo stanovanjske akcije uradnikov, delavcev in obrtnikov 1/2 milijona, za nove ulice 2 milijona, za mostove in nabrežja približno 7 milijonov, za kanalizacijo 4 milijone, za električno cestno železnico, nove vozove in razširjenje omrežja približno 31 milijonov, za stavbo nove planarne 4/2 milijona, za eventualni deficit, ki bi nastal v občinskih dohodkih vstod vojni posojil 5 milijonov.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali: Za »Sivil« Metodovo družbo: F. Gvzina s št. Petra na Krasu 66 K, darovalo stalno omleže čeških in slovenskih častnikov gostilne Geržina v št. Petra na Krasu po gđ. Fantki Geržini pri odhodnici na fronto.

Za zavad za v vojni ostepele voja-ke: Slovenski vojak c. kr. armadnega brzojavnega oddelka štev.

K in Anton Svetek računski ravnatelj v pokou 20 K, mesto vena na krsto pokojnega brata Ivana. Skupaj 136 kron.

Za svdove in sirote padlih domačih vojakov: Alfonz Dolhar iz Rakeka 26 K, nabrano v gostilni pri g. M. Steržaj (I. s. P. Gornik 21 K, M. Kobe 1 K, A. Pire 1 K, A. Podpečan 1 K, M. Steržaj 1 K in Dolhar 1 K.)

Za »Slovensko Matico«: Gustav Dolinšek, nadporočnik - avditor iz Krakova 60 K, nabral med »Kračkovskimi Čehi« in Ivan Zorec, c. kr. nadporočnik iz Splita 104 krono daril in članarine, nabral v počašče, ne spominja na dr. Kreka med tamošnjimi Slovenci in Hrvati (imenik darovalcev in članov izročili »Slov. Matic«). Skupaj 164 kron.

Za »dr. Krekov spomenik«: Hvaležni slovenski železničarji na državnem kolodvoru v Ljubljani nabrali 252 K 60 v. Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 18. novembra: Vinko Dornavski, vrtnar, 27 let, Radekega cesta 9. — Antonio Russo, laški pešec, vojni vjetnik, v rezervni hovevski bolnišnici.

Dne 19. novembra: Marija Vukovec, hiralca, begunka, Radekega cesta 9. — Josip Verbič, zasebnik, 65 let, Cesta na Rožnik 5. — Leopoldina Wagner, soproga stavbnega vodje, 47 let, Grupova ulica 4.

Dne 20. novembra: Marija Reven, kuharica, 74 let, Rožna ulica 33. — Marija Šiberle, zasebnica, 77 let, Krakovska ulica 15. — Peter Zirnec, učitelj, 92 let, Radekega cesta 9.

Dne 19. novembra: Josip Balla, poddesetnik v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni soli. — Anton Brajer, delavec, 27 let, Hradekega vna 46. — Magdalena Kaiser, kuharica, 54 let, Nova ulica 5.

Dne 20. novembra: Uršula Riedmüller, žena strojevodje, 54 let, Tržna ulica 232. — Fran Začek, pešec, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni soli. — Franjo Pavkvič, pešec, v rezervni vojaški bolnišnici v uršulinskem samostanu.

V deželni bolnišnici:

Dne 15. novembra: Ivan Svetek, železniški višji revident v pokouju, 72 let. — Josip Lehan, delavec, 67 let.

Dne 16. novembra: Marija Babka, zasebnica, 75 let.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Tiskar: tisk. »Narodna«.

Otročji voziček

lep popolnoma nov, se prodaja. Kje pove
upravnistvo »Slov. Naroda«. 3964

:: NATAKARICA ::

v hotel na deželo se sprejme takoj. Naslov
pove uprav. »Slov. Naroda«. 3958

Samaki gospod išče STANOVANJE

2-3 sob v bližini sodišča ali Bleiweisove c.
takoj ali s 1. februar. ponudbe pod »Stalno
1000/3913« na uprav. »Slov. Naroda«.

Prodajalka

večja mešana stroka, išče kakoga
mesta, najraje na deželo. 3929
Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

**Pređa se pod ugodnimi pogoji
lepa prtilična hiša**

s velikim vrtom v Ljubljani. Kje pove
upravnistvo »Slov. Naroda«. 3961

Dva zanesljiva zidarja

se takoj sprejmeta v trajno delo pri našem
rudokopnem obratu. Oglase (tudi vojaških
»-cb) je nasloviti na tovarno za živo webro
Quackenbör - Gewerkschaft St. Ana pri
Trzinu na Goranjskem. 3935

Nova hiša na deželi

s parkom in vrtom na Bledu na Gorenj-
skem poleg zdravilišča (Kurhaus) z 12 so-
bami, dvonadstropna, v najlepši legi, na
križišču najbolj udenejših cest, se prodaja.
Naslov pove uprava »Slov. Naroda«.

**V nojem se vzame takoj v bližini Dunaj-
ske ceste**

suho skladišče
dva ali tri za shranjevanje pravnih saba-
jev. Ponudbe na Fr. Dorunda Dunajski
cesti št. 20. 3957

Odde se takoj solidnemu gospodu

lepa meblovana SOBA
s posebnim vshodom in električno razsvet-
ljavo v Strelški ulici št. 21/1 levo. 3930

Krtače za ribanje

ponuja po dnevni ceni: 3960

Karel Kralj, Zagreb 1/62.

Pređa se na Bledu

radi d. ulinskih razmer
dvonadstropna VILA
pripada mladi, male stele, kopališče z vo-
dno silo, gozd in travnik po jako ugodni ceni.
Samo resne ponudbe se sprejemajo na naslov
pod »Vila na Bledu 3936« upr. Slov. Nar.

Zamaške

rabljene in nove v vsi vrsti kupi po
najvišjih dvovalnih cenah 3955

A. Kohn, Praga, Karlin 493.

Gospodinja samostojna mož želi

mesta v neki pisarni kot

kontoristinja, knjigovodkinja

ali kaj primernega. O večletni prak-

si se uporablja na razpolago. Po-

nudbe se prelo pod »A. P. 13/3935« na

upr. »Slov. Naroda«. 3965

Trgovišni

Gostilničarji

KOCKE za juho!

zelo dobra vrsta 1909 se 27 krom,

Nabavljajo kocke za juho, 1909 kock 40 K.

Nabavljajo kocke za juho, 1909 kock 40 K.

prilika proti novosti ali predplačila trdka

IVAN UREK, Ljubljana,

Mestni trg št. 75. 3196

Prostora evropskega tudi zamenjati na

cene in slamo

5 brejih kobil

in večje množine vol in mami rabljenih

konjskih komatov vsake velikosti

1. kobilca težka 7 let

1. „ srednje težka 9 „

1. „ lahka 10 „

Košnica c. kr. poštni številka 112.

Koledarstva ul. št. 18 Ljubljana.

Josip Jug

pleskarski in likarski mojster
Ljubljana, Rimska c. 16.

se priporoča cenjenemu občinstvu za
vsa v to stroko spadajoča dela Jamelma
da delam samo s pristnim izrežem

Sol'na in točna postrežba.

Kupim večje posestvo

z dobrimi travniki in gozdovi na južnem
Stajerskem (najraje v Savinski dolini) in
prosim ponudbe s podrobnim opisom. 361
Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Resna ženitna ponudba.

Vdovec brez otrok, 53 let star, samosto-
jeja gostilničar z lastno koncesijo in nekaj pre-
moženjem se želi poročiti z vdovo brez otrok
ali samsko gospodnjo v starosti 34-45 let z
nekaj premoženjem. Se tudi priženi. Pogoji:
varčnost, izvedenost v gospodinjstvu ter mi-
ren značaj.

Natančne, resne in resnične ponudbe naj
se pošiljajo na upravništvo našega lista do
15. decembra t. l. Tajnost zadržana. Ponudbe
pod »vdovec 3924«.

BUKOV GOZD

za izdelovanje drv, kakor tudi gotova drva se kupi po visoki ceni, na Kranjskem
ne daleč od železniške postaje — Vsame se tudi vožnja njiva v najem v okolici
Ljubljane. — Ponudbe: Ljubljana Poštni predal št. 151. 3505

Gozdno posestvo

s starim lesom v ugodni
prometni legi, se kupi.
Ponudbe pod »Industrie 9947«
na Rudolf Messe, Dunaj L,
Sellersstraße 2.

Nakup lesa!

Navodite skrajno ceno, naloženo na
žel. postaji in rok oddaje!
Takejše plačilo proti duplikatom
tevarnih listov.

Ponudite na metercent:
kostanjev les — kmetijske droge (stare)
hrastov les — smrekovo skorjo
na kubični meter:
okrogel les — les za jame
(smrekov, bukov, bejov) (Grubenholz)
Vinko Vabič, voditelj Zalec, Južnaštaj.

Srbečica, hraste, izpuščaji

izginejo kar najhitreje po uporabi »Dr. Fiescha original-
nega rujavca mazila«. Brez duha in ne omaze. Mali lon-
ček K 1-60, veliki K 3-1, družinska porcija K 9-1. 532

Dr. E. Fiesch's Kronen-Apotheke, (Győr), Raab Ogrsko.

Za NAKUP OREHOV

v Kranjski in štajerski deželi ima pooblaščenec od oblasti zastop-
ništva sadjeoprekrbe in c. kr. urada za ljudsko prehrano »Geos«
Dunaj, 20. edino le trdka

iv. A. Hartmann nasl. Ljubljana.

Pisem za zdravo prama brezhibno blago najvišje od oblasti postavljene cene in pre-
skrbim za odpoštovanje uradno prevozno dovoljenje od sadjeoprekrbe in od c. kr. ljudske
prehrane »Geos«. Orehi se smeje le z oblastveno označenim prevoznim dovolj. razpošiljati.

Dunaj L, Franz Josef-Kai 15 in 17.

„Remington“ pisalnih strojev delniška družba z o. z.
(pomnoževalne aparate in priključne (ovroščene papir in barve)
kartonke (kartne sisteme) in vertikal-registratore (meble in mape)
kartonski papir (ogljen papir) v vseh barvah
barvne trake za vse vrste pisalnih strojev,
Dobavljamo

J. WANER, krznar, Sv. Petra cesta 19.

Kupujem kože vseh vrst divjačin, lisice, kune itd.
po najvišjih dnevnih cenah.

„KINO CENTRAL“ v dežel. gledališču

Samo jutri v petek ob 7/8, 7. in 9. uri gostovanje dunajske
umetniške industrije v Ansengruberjevi drami:

:: Spravljen z usodo. ::

V soboto ob 4. uri popoldne: velika predstava za mladino z
največkratnim velikim vojnim filmom.

Poraz Italijanov ob Soči. — Poraz italijanskih armad.

Poleg tega na splošno željo: **Vhod cesarja v Gorico**

in drugi sijajni filmi.

V soboto ob 7/8, 7. in 9. uri predstava za odrasle z velikim
vojnim filmom

„Poraz Italijanov ob Soči“

in z najnovejšo Nordisk dramo: 3966

Hiša ob prepadu. V glav. i. vlogi Maxar Toldi.

Zahvala.

Za vse blage dokaze tolažilnega sočutja, ki so nam bili izraženi ob nenadomestni izgubi
naše iskrenoljubljene, nepozabne in predobre soproge oziroma nad vse skrbne mamice, gospe

Aloizije Blaznik

se vsem sočustvujočim presrečno zahvaljujemo. Najbolje se zahvaljujemo čast. mestnemu
župniku pri sv. Jakobu, g. Janko Barletu za tolažilni obisk, dalje načelniku trgovskega
gremija g. Iv. Samcu, ter gospodom trgovcem za obilno udeležbo ter vsem darovalcem za
ljubeznivo poklonjene krasne vence, sploh vsem, ki so spremili nepozabno nam blagopokojno
k večnemu počitku.

V LJUBLJANI, dne 22. novembra 1917.

Globoko žalujoča rodbina Blaznikove.

3967

Podpisujte VII. avstrijsko vojno posojilo!

I. 5½% amortizacijsko državno posojilo po 92.—

odštevši enomesečno obrestno bonifikacijo, torej po 91.54;

II. 5½% dne 1. avgusta 1926 povračljivi državnozakladni listi po 94.—

Prijave sprejema po originalnih pogojih

oficijelno subskripcijsko mesto **Kranjska deželna banka v Ljubljani.**